

NOTATKA ze wspólnego posiedzenia

Komisji Ustawodawczej

oraz

Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji

Nr posiedzenia: 342

Nr posiedzenia: 226

Data posiedzenia: 17 grudnia 2014 r.

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący Komisji Ustawodawczej Piotr Zientarski.

- Porządek posiedzenia:**
1. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (druk senacki nr 771).
 2. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (druk senacki nr 769).

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie Komisji Ustawodawczej: Marek Borowski, Grzegorz Czelej, Witold Gintowt-Dziewałtowski, Stanisław Jurcewicz, Andrzej Matusiewicz, Bohdan Paszkowski, Andrzej Szewiński, Piotr Wach, Piotr Zientarski,
 - senatorowie członkowie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji: Ryszard Knosala, Kazimierz Kutz, Robert Mamątow, Bohdan Paszkowski, Jan Rulewski, Michał Seweryński, Aleksander Świeykowski,
 - goście:
 - Ministerstwo Sprawiedliwości:
 - podsekretarz stanu Wojciech Hajduk,
 - główny specjalista w Departamencie Prawa Cywilnego Joanna Krawczyk,
 - główny specjalista w Departamencie Prawa Cywilnego Piotr Pełczyński,
 - główny specjalista w Departamencie Prawa Karnego Janusz Kopciński,
 - Krajowa Rada Sądownictwa:
 - członek Janusz Drachal,
 - Naczelny Sąd Administracyjny:
 - sędzia Hieronim Sęk,
 - Prokuratura Generalna Skarbu Państwa:
 - naczelnik Wydziału Legislacji w Departamencie Opinii Prawnych i Legislacji Zbigniew Śpiewak,
 - Kancelaria Senatu:
 - pracownicy Biura Legislacyjnego: Renata Bronowska, Katarzyna Konieczko, Michał Sęk.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1. Projekt ustawy przedstawił senator Bohdan Paszkowski. Projektowana ustawa o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi ma na celu dostosowanie systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 lipca 2014 r. W wyroku tym TK stwierdził niezgodność art. 180 w związku z art. 178 i art. 176 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi z konstytucją. Komisja wzięła pod uwagę argumenty przedstawione przez TK oraz postulat, ażeby wobec dotkliwych skutków procesowych odrzucenie z powodu braków skargi kasacyjnej wniesionej w postępowaniu sądownoadministracyjnym poprzedzone było wezwaniem do usunięcia owych braków w wyznaczonym przez sąd terminie. Po przeanalizowaniu uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego Komisja Ustawodawcza proponuje, żeby w ustawie o postępowaniu przed sądami administracyjnymi dodać art. 177a, który brzmiałby: „Jeżeli skarga kasacyjna nie spełnia wymagań przewidzianych w art. 176, przewodniczący wzywa stronę do usunięcia braków w terminie siedmiu dni pod rygorem odrzucenia skargi”. Jednocześnie komisja proponuje, żeby w art. 398⁶ kodeksu postępowania cywilnego nadać nowe brzmienie §1 i 2. Na podstawie tych przepisów, jeżeli skarga kasacyjna nie spełniałaby wymogów przewidzianych w przepisach kodeksu postępowania cywilnego, przewodniczący w sądzie drugiej instancji wzywałby skarżącego do usunięcia braków w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia skargi, zaś sąd drugiej instancji odrzucałby na posiedzeniu niejawnym skargę kasacyjną wniesioną po upływie terminu, skargę nieopłaconą oraz skargę, której braków nie usunięto w terminie lub z innych przyczyn niedopuszczalną.

Sekretarz stanu Wojciech Hajduk podkreślił, że w odniesieniu do postępowania administracyjnego inicjatywa ustawodawcza Senatu jest jak najbardziej wskazana i potrzebna, wynika wprost z orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. W odniesieniu do postępowania cywilnego stanowisko ministra sprawiedliwości jest negatywne. Podobieństwo pomiędzy skargą kasacyjną w postępowaniu administracyjnym i w postępowaniu cywilnym jest wg niego pozorne i odnosi się wyłącznie do nazwy. W postępowaniu administracyjnym kasacja jest zwykłym środkiem odwoławczym od orzeczenia wojewódzkiego sądu administracyjnego do Naczelnego Sądu Administracyjnego. W postępowaniu cywilnym kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, który służy do wzruszenia prawomocnych orzeczeń sądowych. Z tych względów te środki zaskarżenia nie mogą być porównywane. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że w postępowaniu administracyjnym nadmierny formalizm nie jest wskazany, dlatego że kasacja jest w tym przypadku zwykłym środkiem odwoławczym od orzeczenia wojewódzkiego sądu administracyjnego, ale w przypadku złożenia skargi kasacyjnej w postępowaniu cywilnym rozluźnianie wymogów formalnych jest niewskazane i nie będzie służyło dobrze ani tej instytucji, ani pracy Sądu Najwyższego, nie ma również takiej społecznej potrzeby.

Przedstawicielka Biura Legislacyjnego uznała, że nie sposób się zgodzić z tym, że konkluzje zawarte w wyroku Trybunału Konstytucyjnego nie mogą być odnoszone do postępowania kasacyjnego przed Sądem Najwyższym, dlatego że Trybunał, poza wzorcem z art. 78, że każda ze stron ma prawo do zaskarżania orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji, odnosił się do trzech innych wzorców: do art. 45 ust. 1, gdzie zagwarantowane jest prawo do sądu i do wywodzonej z tego prawa sprawiedliwości proceduralnej, do art. 2, czyli zasady lojalności, i do art. 31 ust. 3, czyli granic ograniczania praw i wolności.

Senator Michał Seweryński stwierdził, że zarzuty podniesione przez uczestników dyskusji co do redakcji nowelizowanych przepisów są trafne i trzeba te przepisy uściślić. Zaproponował nową redakcję art. 177a: „Jeżeli skarga kasacyjna nie spełnia wymagań przewidzianych w art. 176, innych niż przytoczenie podstaw kasacyjnych lub ich

uzasadnienie, przewodniczący wzywa stronę do usunięcia braków w terminie siedmiu dni pod rygorem odrzucenia skargi”.

W wyniku głosowania komisje przyjęły poprawkę senatora jednogłośnie.

Na sprawozdawcę komisji wybrano senatora Bohdana Paszkowskiego.

Konkluzja: Komisje rozpatrzyły w pierwszym czytaniu projekt ustawy, wprowadziły do niego poprawkę i wnoszą o przyjęcie jednolitego projektu ustawy oraz uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy (druk senacki nr 771 S).

Ad 2. Projekt ustawy przedstawił senator Andrzej Matusiewicz, który przypomniał, że projektowana ustawa ma na celu realizację postulatu sformułowanego przez Trybunał Konstytucyjny w postanowieniu z dnia 29 lipca 2014 r. (sygn. akt S 4/14). Zgodnie z projektem, w przypadku zawarcia ugody przed sądem pierwszej instancji orzekającym w następstwie skutecznego wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty, pozwany uzyska zwrot sumy pieniężnej odpowiadającej połowie kwoty pobranej na podstawie art. 19 ust. 4 u.k.s.c. Jego skłonność do ugodowego zakończenia sporu będzie premiowana w analogiczny sposób jak koncyliacyjna postawa powoda. Proponowane w projekcie ustawy rozwiązanie, w ślad za sugestią Trybunału Konstytucyjnego, zakłada więc zwrot połowy opłaty wniesionej przez pozwanego i ma znajdować zastosowanie wyłącznie w sytuacji, gdy ugoda została zawarta w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

Projekt ustawy nie budził zastrzeżeń senatorów i nikt nie zgłosił się do dyskusji.

Podsekretarz stanu Wojciech Hajduk podkreślił, że stanowisko ministra sprawiedliwości w sprawie projektu jest pozytywne.

Senator Piotr Zientarski zgłosił wniosek o przyjęcie projektu ustawy bez poprawek.

Komisje przyjęły przedstawiony wniosek.

Do przedstawienia sprawozdania komisji na posiedzeniu Senatu został wybrany senator Andrzej Matusiewicz.

Konkluzja: Komisje rozpatrzyły w pierwszym czytaniu projekt ustawy i wnoszą o jego przyjęcie bez poprawek (druk senacki nr 769 S).

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingową.

Opracowano w BPS/PB